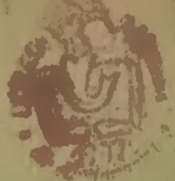

1214.

Spr. 445.

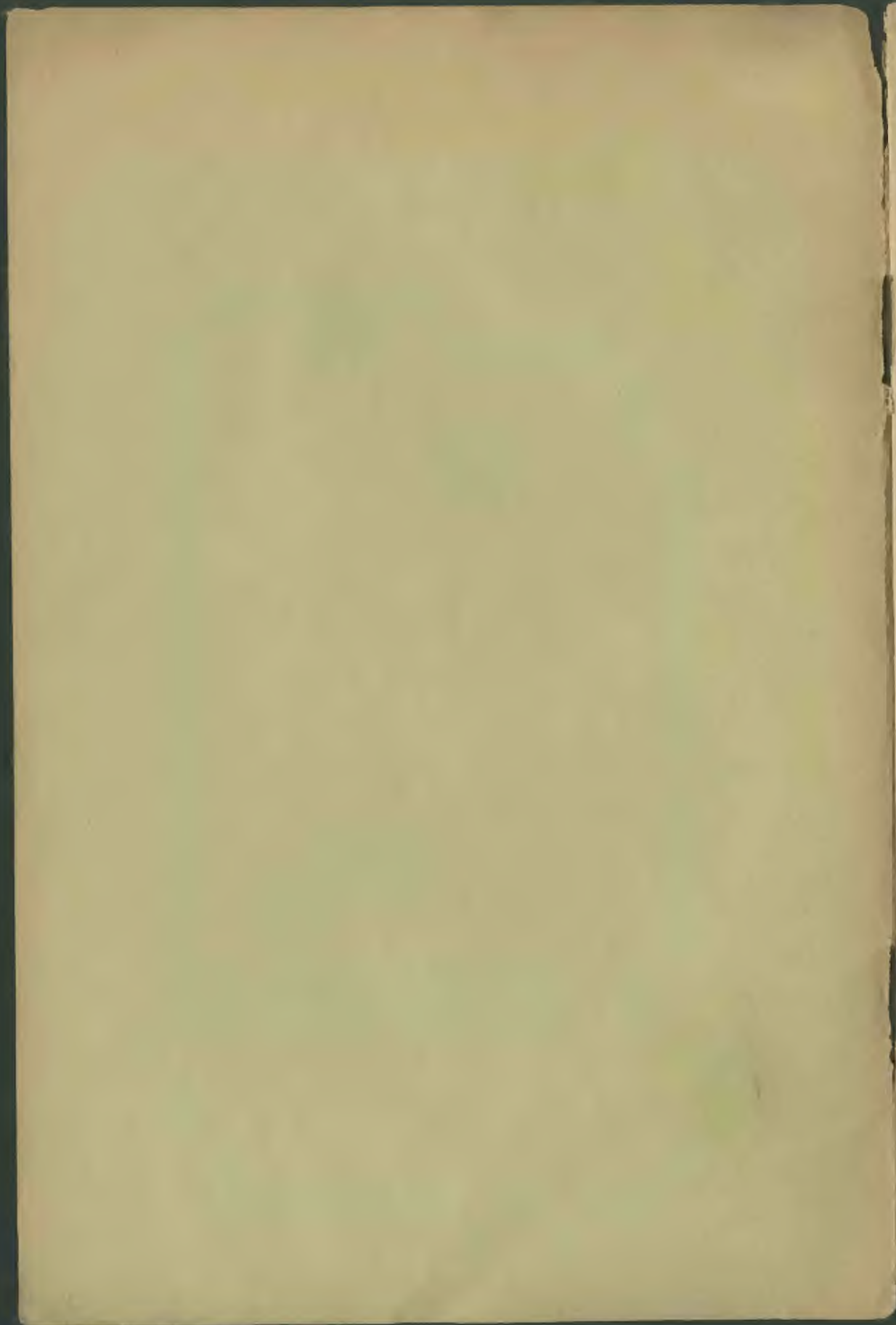

MAGISTRAT ST. M. WARSZAWY,
WYDZIAŁ DOBROCZYNNOCI PUBLICZNEJ.

1916/17

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
RADY IV-go OKRĘGU

352 (438 Warszawa) (1917)

SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
RADY IV^{GO} OKRĘGU
MAGISTRATU St. M. WARSZAWY
WYDZIAŁU DOBROCZYNNOŚCI
PUBLICZNEJ
ZA CZAS
od 1 lipca 1916 do 30 czerwca 1917 r.

Skreślił Przew. Rady inż. M. Rotmil.

Plan IV Okręgu.

WARSZAWA.
Druk. Art. K. Kopytowski i S-ka, Warszawa, Nowy-Świat 47.
1917.

Spr. 445.

Geprüft und freigegeben durch die Kais. Deutsche Presseabteilung
Warschau, den 17/VII 1917, T. № 6882, Dr. № 191.

SPRAWOZDANIE z działalności Rady IV Okręgu

Z A C Z A S

od 1 lipca 1916 do 30 czerwca 1917 r.

Biuro Rady.

Biuro Rady mieści się w domu № 24 przy ulicy Biełańskiej i jest czynne codziennie od godz. 9-ej do 1-ej i od 2 do 6 wieczorem. Opiekun Okręgowy przyjmuje petentów codziennie od 3-ej do 5-ej po poł. Rada odbywa posiedzenia tygodniowe co środę i prowadzi księgę protokularną.

Rada IV Okręgu.

Przewodniczący Inż. Maurycy Rotmil,
Zastępca Inż. Wacław Szczygliński,
Członkowie: Adw. przys. Józef Szyff,
Inż. Daniel Polakiewicz,
Adw. przys. Henryk Polakiewicz,
Dr. Edward Dytel,
Dr. Euzebjusz Turkiewicz,
Adw. przys. Stanisław Jerzmanowski,
Komisarz IV Okr. M. M.
Bronisław Seidenbeutel,
Ignacy Rosen,
Borzysław Stern,
Opiekun nad rodzin. rezerwistów Aleksander Puszet,

Instruktorzy dzielnicowi: Inż. Maks Dobroczyń,
Ignacy Flaszenberg,
Stefan Kamiński,
Henryk Miński,
Aleksander Puszet,
Ignacy Rosen,
Inż. Włodzimierz Rosenblat,
Bronisław Seidenbeutel,
Borzysław Stern,
Bencjan Stern,
Inż. Ignacy Strumpfman,
Henryk Weis,
Konstanty Woicki,

Opiekunowie domowi: M. Zweibaum,
B. Grausaltz,
I. Hercfeld,
A. Hercfeld,
M. Rubinraut,

Opieka nad dziećmi: Cecylja Krantzowa,
Lena Rotenbergowa,
Felicja Ciechanowowa,
Cecylja Folmanowa,
Dr. Edward Dytel,
Dr. Euzebjusz Turkiewicz,
Lek. dent. Zygmunt Rotmil,

Sekretarz Rady: M. Blaufuks,

Adjunkci biura: K. Woicki,
B. C. Stern,
H. Flancman.

Dla rodzin rezerwistów: J. Hercfeld.

Rada IV Okręgu przeżyła w dniu 9 Maja 1917 r. bolesną stratę przez śmierć na „tyfus plamisty“ opiekuna dzielnicowego b. p. Władysława Rosenblata, którego też uczciła wygłoszoną przez Przewodniczącą Rady mową nad mogiłą, następującej treści:

„Stoimy nad mogiłą inżyniera Władysława Rosenblatta, instruktora dzielnicowego Rady IV Okręgu Delegacji Pomocy dla Ludności Magistratu m. st. Warszawy, Opiekuna dzielnicowego Opieki Sanitarnej tegoż Okręgu oraz wielu innych instytucji społecznych.

W zmarłym tracimy prawego i milego współtowarzysza pracy obywatelskiej.

Oplakujemy wszyscy tego niestrudzonego kolegę.

Boleść naszą dzielają i ci ratowaniem których Władysław Rosenblatt się poświęcał.

Specjalną pieczołowitością zmarłego cieszyły się ubogie rodziny, ofiary wojny i opuszczone dzieci, najuboższej dzielnicy naszego 4-go Okręgu ulicy Milej — był ich opiekunem, w całym tego słowa znaczeniu.

Honorowe swe obowiązki spełniał nie w sposób biurokratyczny, lecz czułem sercem swem, starając się ogarnąć wszelką niedolę, znajdował dla każdego wspieranego słowa pociechy i otuchy.

Ratując biednych zaraził się tyfusem plamistym, straszną chorobą, która go nie wypuściła ze swych szponów; zginął w kwiecie wieku na stanowisku obywatelskim.

Cześć jego pamięci!!!

Niech Ci ziemia lekka będzie dzielny towarzyszu,

Zacny człowieku,

Szlachetny obywatelu*.

Zamiast wieńca na grób ze składki dobrowolnej koleżeńskej w sumie Rbl. 63.70 zakupiono obuwie i rozdano je dzieciom Ochrony IV Okręgu.

Działalność Biura Okręgowego.

Okręg IV posiada według ostatnio posiadanej statystyki ludności 56.784 osób, w czym około 90% wyznania mojżeszowego; z liczby tej zarejestrowano do wsparcia 13.1% biednych i liczba ta od czasu do czasu się waha. W biurze okręgowym załatwiani są zgłaszający się petenci o wsparcia: żywnościowe, mieszkaniowe, lekarskie, szkolne, zapomogi pieniężne oraz na odzież, w ten sposób, że po przedstawieniu świadectwa tożsamości poświadczonego przez rządcę domu, podania przez petenta sprawdzane są przez adjunkta-wywiadowcę, a następnie przez Opiekuna dzielnicowego w ciągu trzech dni. Zakwalifikowani przez Opiekuna dzielnicowego i okręgowego petenci otrzymują wszelkie wsparcia; bony zaś na wsparcia żywnościowe, bądź w specjalnych lokalach, użyczonych bezinteresownie przez pp. właścicieli domów, lub w mieszkaniach petentów.

Ruch ludności wspieranej.

MIESIĄC	Ilość rodzin	Ilość osób	Bony obiadowe porcyj	Bony chlebowe funtów	Obiady intel. porcyj	Bony herbaciane	Bony kąpielowe *)	Bony na mydło
Lipiec . . . 1916	1519	7595	47140	44902	655	1750	2920	—
Sierpień . . .	1566	7730	47450	44942	854	1750	4030	5900
Wrzesień . . .	1599	7995	49050	43533	805	1700	9190	2350
Pazdziernik . . .	1587	7796	50575	46098	861	1750	6510	—
Listopad . . .	1547	7612	42825	44325	555	1700	3240	—
Grudzień . . .	1489	7323	43910	46098	186	3150	5835	—
Styczeń . . . 1917	1437	7199	39680	52080	186	3100	2700	—
Luty	1345	6821	36040	40710	186	3000	2300	—
Marzec	1316	6673	33648	43240	186	3300	6690	2000
Kwiecień	1309	6670	40222	29430	180	3200	3820	—
Maj	1262	6446	32373	40000	180	3700	3732	4800
Czerwiec	1181	6013	31190	48400	180	3600	2640	1200

*) Otrzymane pozatem bony kąpielowe do dyspozycji Przewodniczącego Rady inż. M. Rotmilla z Sekcji kąpielowej w ilości około 3 do 4000 natrysków miesięcznie rozdano instytucjom żydowskiemu dla rozdania i szerzenia czystości wśród ludności biednej: Biurom Gminy Starozakonnych; Przystani Ochrony Kobiet; Koku IX, X, XI; służbie w kuchniach K. N. P. Ż. O. W.; Tow. Pomocy Rodzinom Zmarłych i wielu innym instytucjom, które zgłosiły żądania i po sprawdzeniu, w miarę możliwości, otrzymywały bony kąpielowe.

Ruch $\%$ -wy ludności wspieranej i wstrzymanej przedstawia się w następującym stosunku:

- a) ilość zgłaszających się o wsparcie około 16—25 $\%$
- b) „ niezakwalifikowanych . . . „ 3—5 $\%$
- c) „ wstrzymanych z powodu wypro-
wadzenia się do innego okręgu „ 3 $\%$
- d) „ wstrzymanych z powodu wyjazdu „ 1—2 $\%$
- e) „ wstrzymanych z powodu popra-
wy stanu materialnego . . . „ 2 $\%$
- f) „ wstrzymanych z powodu per-
jodycznej sprzedaży bonów . „ 1 $\%$

To ostatnie (f) wprawdzie nie w zupełności można włożyć na karb biednych, lecz na nieporządki, technicznej natury, w kuchniach.

Spadek zaś cyfrowy od Stycznia do Lipca r. b. został wywołany przez specjalne sprawdzenie patentów przez dje-tarjusza, oraz wobec żądania ze strony Magistratu zmniej-szenia budżetu na rozdawnictwo bezpłatne.

Rozdawnictwo ogólne.

Wydano w czasie	od 1/7 do 31/12 1916	od 1/1 do 30/6 1917	Razem
Bonów obiadowych porcyj	280950	213153	494103
„ chlebowych 1 f.	269896	243860	513756
„ obiadów inteligen.	3916	1096	4993
„ herbacianych	11800	19900	31700
„ na mydło (2 łuty)	8250	8000	16250
„ do kąpieli	31725	21882	53607
Mleka skondensowan. puszc.	1249	1573	2822
Mleka skondensowanego z da- ru Rockefellerera puszc.	1376	3744	5120
Mleka żywego litr	2225	2560	4785

W czasie	od 1/7 1916 do 30/6 1917:
Zapomóg bezzwrotnych	{ Rb. 63.— Mk. 1754.—
„ „ (odzież)	{ Rb. 559.93 Mk. 385.25
Pożyczek zwrotowych	Rb. 455.—

Zwolniono od opłat za dezynfekcje	osób	16
„ „ szpitalne	„	43
Skierowano do Sekcji Mieszkaniowej	„	295
„ Urzędu Pojedynczego	„	36
„ „ Ewakuacyjnego	„	25
„ Szpitali	„	13
„ Schronisk	„	53
„ Szkół i Ochron	„	18
„ Kolonji Letnich	„	4
„ Tow. Pomocy biedn. Rosjan	„	16
„ Kasy Pokładnego	„	5
„ Rad Okręgowych	„	38
„ Sekcji Pożyczkowej	„	22
„ „ Żywienia Dzieci	„	35
„ Różnych instytucji	„	96
Skierowano do Ambulatorjów (bezpł.)	„	4360
Porad lekarskich udzielono (bezpł.)	„	1600

Wywiady.

Wszelkie zaświadczenia zgłaszający się petenci otrzymują w biurze Okręgowym przez Przewodniczącego lub jego Zastępcę, a mianowicie na zapomogi:

- a) dotyczące Mieszkań,
- b) „ Ewakuacji,
- c) „ Zapomóg,
- d) „ „ przy Gminie Starozakonnych,
- e) „ Pożyczek,
- f) „ Pracy Kobiet i Opieki nad dziećmi,
- g) „ Rodzin Rezerwistów,
- h) „ Giełdy Pracy przy Zarz. M., Leszno 57,
- i) „ „ K. N. P. Z. O. W., Elektoralna 4,
- k) „ Sekcji Szkół i Ochron,
- l) „ „ Żywienia dzieci,
- m) „ Podsekcji żywienia dzieci w. m.,
- n) „ Kasy pokładnego,
- o) „ Przytułków,
- p) „ Mleka dla dzieci osłabionych,
- r) „ Pomocy lekarskiej,
- s) „ Miejskich ambulatorjów i szpitali,

- t) dotyczące Sekcji odzieży,
- u) „ Dzieci Ochrony IV Okręgu,
- w) „ Wsparć przez Tow. pomocy biednym rosjanom itp.
- x) „ Daru Rockefellera dzieciom biednym od lat 1 do 4, mleka skondensowanego.

Jak z powyższego widać, praca Rady Okręgowej oprócz właściwego rozdawnictwa jest bardzo różnorodną i obejmuje wszystkie prawie funkcje życia wielkomiejskiego Wydziału Dobroczynności Publicznej w obecnej dobie. Wobec tego wymaga odpowiednio wyszkolonego biurowego personelu t. zw. adjunktów, mających dokonywać dla biura Rady „wywiady“, służące za podstawę do udzielania pomocy. Materiał ten zebrany w biurze Rady i odpowiednio ułożony daje ciekawą hipotezę ludności wspieranej w tym okręgu.

Zdaniem przewodniczącego Rady IV okręgu doręczanie bonów winno odbywać się bezwzględnie w mieszkaniu pententów przez płatnych adjunktów, honorowy zaś opiekun dzielnicowy kontroluje sprawność adjunktów i ich działalność oraz wchodzi w potrzeby biednych przez bliższy kontakt z nimi.

(Tu, wypada przypomnieć referat z r. 1915 Komisji „ad hoc“ zwołanej na zebraniu instruktorów w d. 22 czerwca, złożonej z pp. Borakowskiego, Kiślańskiego, Krzywoszewskiego i Rotmila, punkt 3 „Płatna pomoc instruktorów dzielnicowych“.

Miejsce rozdawnictwa.

Petenci IV Okręgu, za doręczonymi przez pp. Opiekunów dzielnicowych bonami, otrzymywali porcje żywnościowe ze sklepów Sekcji Rozdawniczej Tłomackie 4, oraz Wązka 3; wydawanie stawy gorącej: dla chrześcian z kuchen S. T. K. m. W. przy ul. Nowolipki № 3, dla żydów zaś z kuchen Komisji niesienia pomocy żydom ofiarom wojny przy ul. Bonifratskiej 27, Nalewki 37, Długa 12, plac Bankowy—dla inteligencji, oraz z kuchni Tow. „Bratnia Pomoc“ Muranowska 22. Dzieci słabowite otrzymywały kleiki i zupy mleczne ze specjalnej kuchni przy ul. Miłej 44 Tow. Przyjaciół Dzieci (Tow. nies. pomocy żydom ofiarom wojny). Na święta Wielkanocne (w ciągu 7

dni) żydzi otrzymali zamiast chleba, rytuałem przepisane porcje świąteczne (system ten, wobec napotykaných trudności nie odpowiada swemu zadaniu). Za poświęceniem lekarzy, petenci otrzymywali mleko skondensowane lub z krowiarni. Mleko skondensowane tak petentom jak i instytucjom zakwalifikowanym przez Radę IV Okręgu było wydane w biurze Rady.

Rezerwistki.

Wobec przejścia Kuratorjum rezerwistek do Wydziału Dobroczyńności Rada Okręgowa przyjęła opiekę nad 979 rodzinami rezerwistów IV Okręgu. Rezerwistki lub ich rodziny otrzymują w ustanowionym terminie każdego miesiąca za okazaniem swych książeczek ustanowioną wypłatę, przez Magistrat m. st. Warszawy, w obecności delegata Rady IV Okręgu.

Zaświadczenia na dodatkowe wsparcia, pomoc lekarską oraz rozdawnictwo mleka dla chorych dzieci, rezerwistki otrzymują za pośrednictwem opiekuna p. Aleksandra Puszeza, w biurze dla rezerwistek IV Okręgu przy ul. Ś-to Jerskiej 32.

Za otrzymaną gotowizną na doraźną pomoc, lekarstwa i t. p. Rada Okręgowa zakupywała doraźne bony żywnościowe w Sekcji Tanich Kuchen, zakupiono mleka, obuwia dla dzieci i t. p. a mianowicie:

1) bonów herbaty z chlebem i obiadowych	
	na sumę Mk. 700
2) mleka żywego	" " 590
3) na lekarstwa i doraźne	" " 40
4) za kupione 102 pary bucików dla dzieci	" " 700

Ponadto rozdano 1180 puszek mleka skondensowanego (wartości około 3000 Mk.), dzieciom od lat 1 do 5 z daru Rockefellera.

Sklep żywnościowy i Herbaciarnia.

Staraniem b. Instruktor Okręgowego K. O. m. W. Inż. M. Rotmilla w okręgu IV otworzone zosiwały:

- 1) Sklep Sekcji żywnościowej przy ul. Muranowskiej № 8 róg Sierakowskiej, gdzie część tylko ludności uboższej korzysta z kupna po cenie niższej artykułów żywnościowych

codziennej potrzeby; wprawdzie jeden sklep na IV Okręg jest niedostateczny; pomimo reklamacji Sekcja Żywnościowa dotychczas większej ilości sklepów w tym Okręgu nie otworzyła.

2) Dla najbiedniejszej zaś ludności otworzyła Sekcja Tanich Kuchen staraniem tegoż Instruktora Okręgowego herbaciarnię przy ul. Bonifratskiej № 25, gdzie początkowo, w przeciągu kilku miesięcy po otwarciu (w 1915 r.) właściciel tego domu p. Cwibel lokal zaofiarował bezpłatnie. Herbaciarnia daje możliwość za 8 groszy podczas rannych i popołudniowych godzin posilić się biednym: kubkiem herbaty z cukrem i $\frac{1}{4}$ f. chleba, lub też bezpłatnie, za okazaniem bonu wydanego przez pp. Opiekunów dzielnicowych. Herbaciarnia wydaje dziennie: latem 350 porcji, zaś zimą do 600 porcji i jest dużą ulgą dla biednych tragarzy i t. p. wyrobników pracujących w dzielnicach IV Okręgu. Wobec otwarczenia na tejże ulicy pod № 27 kuchni ludowej, herbaciarnia przestała pracować dodatnio, wobec czego S. T. K. zmuszona była takową z d. 1 Maja r. b. zamknąć. Petentów odsyłano do Herbaciarni najbliższej przy ul. Freta 39.

Ochrona IV Okręgu.

Statystyka biednych, wspieranych w IV Okręgu, wykazała, że znaczny procent dzieci przeważnie wałęsa się po ulicach tegoż Okręgu; sprawa ta stała się troską Okręgu; i b. Instruktor Okręgowy K. O. m. W. inż. M. Rotmil w połączeniu z wielkimi trudnościami i zabiegach w różnych Sekcjach po 18 tu miesiącach w d. 1 stycznia 1916 r. zdołał otworzyć I-ą ochronę przy ul. Bonifratskiej № 25 dla 120 dzieci obojga płci w. m., od lat 5 — 9. Pewna zaś część dzieci chrześcijańskich znalazła pomieszczenie w istniejących ochronach i szkołach, IV lub sąsiednich Okręgów.

Dzieci w. m. obojga płci (około 40% chłopców) po uprzednim zbadaniu przez lekarzy okręgowych, pp. dr. E. Dytla i dr. E. Turkiewicza, kwalifikowano do ochrony, gdzie korzystają z nauki przepisanej dla ochron, a udzielanej przez panny Zofję Abramowiczównę, Zofję Kremerównę i Zofję Kleinmanównę oraz p. Bursztyna, nauczyciela religji. Pieczę nad prowadzeniem ochrony objęła Rada IV Okręgu z przewodniczącym p. Rotmalem na czele przy współudziale pań

opiekunek: C. Krantzowej, F. Ciechanowowej, L. Rotenbergowej i C. Folmanowej.

Porad lekarskich bezpłatnie udzielają lekarze Okręgowi: dr. E. Dytel i dr. E. Turkiewicz oraz lekarz-dentysta Z. Rotmil.

OCHRONA IV OKR. UL. BONIFRATERSKA 25.—ODDZIAŁ A I B. (Dzieci od lat 4 — 6).

Strzyżenie dzieci 2 razy miesięcznie wykonywa bezpłatnie zakład fryzjerski S. Goldberga, Muranowska 16.
Z kąpeli korzystają dzieci 2 razy na miesiąc.

Pożywienie dzieci otrzymują 3 razy dziennie w ochronie, podczas pobytu od 9 rano do 3¹/₂ po poł. Na śniadanie i podwieczorek herbatę z chlebem ¹/₄ f. z herbaciarni Bonifraterska 25, oraz mleko skondensowane z biura Rady IV Okręgu; obiad zaś składa się z zupy gorącej, przynieszonej z kuchen ludowych, również z ¹/₈ f. chleba. Na święta dzieci otrzymują dodatkowe porcje białego pieczywa, mąkę, kaszę i t. p., pochodzące z różnych ofiar. Dzieci wątłe otrzymują specjalnie mleko skondensowane dla spożycia w domu.

Obuwie, odzież oraz różne podarunki dzieci otrzymują z ofiar dobrowolnych (Komitet Szwajcarski, Sekcja odzieży K. n. p. ż. o. w.) oraz z ofiar złożonych do dyspozycji Przewodniczącego Rady. Budżet miesięczny na eksploatację, ochrona IV okręgu otrzymywała przez Wydział Dobroczynności subsydjum Mk. 561.75, od Maja zaś r. b. przez Wydział Szkolny Magistratu m. W. Wobec przepisu tego ostatniego, dzieci ponad lat 7 zostały rozmieszczone w innych szkołach staraniem Przewodniczącego Rady, na wolne zaś miejsca przyjęto dzieci w wieku lat 4 do 6, tak iż obecnie Ochrona utrzymuje 120 dzieci od lat 4 do 8.

Z ogólnej liczby około 2600 dzieci biednych w wieku przedszkolnym uczęszcza do ochrony IV Okręgu 4,5⁰/₁₀ do ochron prywatnych około 20⁰/₁₀, do chederów zaś około 75⁰/₁₀.

Po wprowadzeniu opieki lekarskiej oraz żywienia dzieci w Ochronie IV Okręgu, odsetek zachorowań w okresie sprawozdawczym spadł z 16⁰/₁₀ na około 5⁰/₁₀, co daje wynik zadawalniający; odsetek zaś nieobecności dzieci w ochronie spadł do 2⁰/₁₀ w stosunku do dawnych 18⁰/₁₀. Odsetek dzieci, mówiących po polsku, po przyjęciu do ochrony wzrósł:

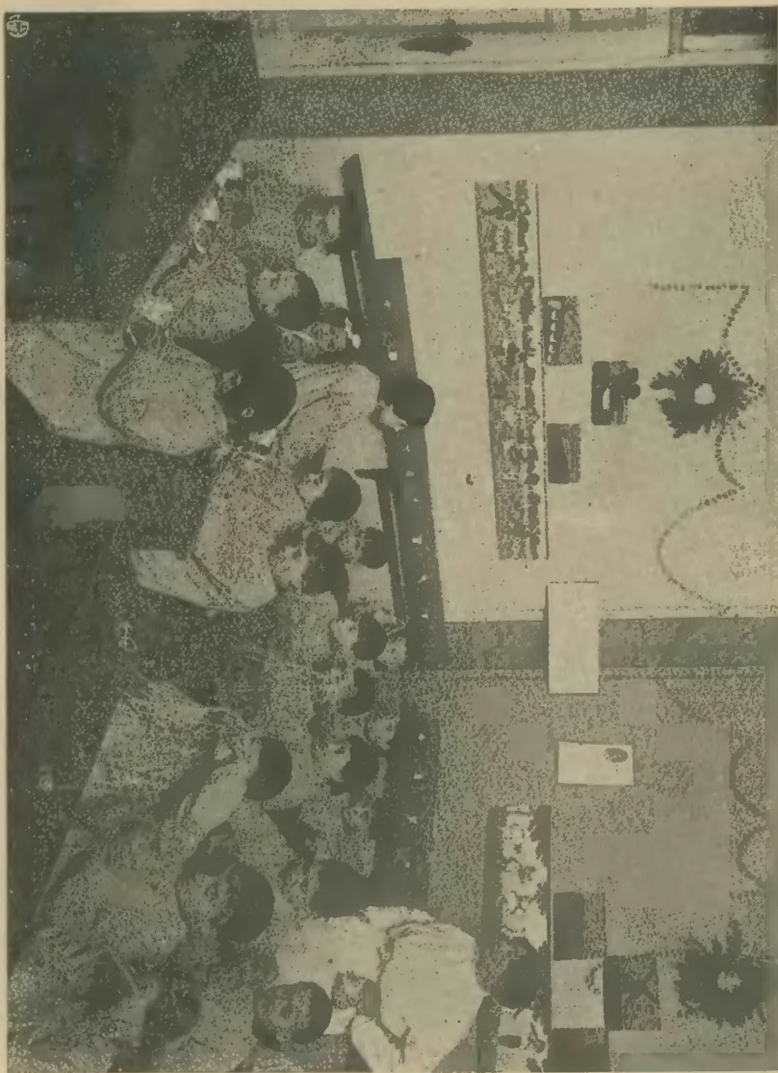
po upływie 1 miesiąca do	10 ⁰ / ₁₀
" " 2 " "	60 ⁰ / ₁₀
" " 5 " "	90 ⁰ / ₁₀

Powyżej podane cyfry odzwierciedlają statystykę ochrony, która na Wystawie Szkolnej w Dolinie Szwajcarskiej podczas kwesty szkolnej w maju 1916 roku przyjęła udział i została wyróżnioną.

Bolączką Rady IV Okręgu jest brak możliwości dania oświaty wielkiej jeszcze ilości dzieci, wałęsających się po ulicach i placach IV Okręgu, czemu niewiele pomogły otwarte

szkoły i ochrony przez Magistrat miasta w r. b.; mamy jednak nadzieję, że Magistrat miasta w najbliższej przyszłości zajmie się tą nader ważną sprawą. Brak szkół rzemieślniczych dla dorastających dzieci obojga płci daje się również odczuwać.

OCHRONA IV OKR. UL. BONIFRATERSKA 25.—ODDZIAŁ C. (Dzieci od lat 6 — 8).

Chcąc ukrócić wałęsanie się małych dzieci po ulicach i placach IV Okręgu przewodniczący Rady inż. M. Rotmil zwrócił się do J. O. Ks. prezydenta z projektem urządzenia

na placu Broni ogródka dziecięcego przy mającym być założonym parku. Sprawa ta została z przychylną decyzją Ks. prezydenta przekazaną Sekcji robót publicznych do wykonania i miało to nastąpić w r. 1917.

Rada IV Okręgu uważa sprawę otworzenia przytułków i żłobków za nader pilną i zwracała się też do Magistratu w tej kwestji.

Składki Okręgowe.

Rada IV Okręgu korzystając z przysługującego jej prawa pobierania dobrowolnych składek, ofiar lub urządzania przedsiębiorstw na rzecz biednej ludności Okręgu, powołała do życia komisję dochodów niestałych i po wydrukowaniu i rozdaniu niżej podanej „Odezwy“ do mieszkańców IV Okręgu, rezultatu dobrego nie osiągnięto, gdyż na tak obszerny okrąg z ludnością około 57000 w przeciągu 6-ciu miesięcy zebrano zaledwie około 700 Mk., którą to sumę użyto na doraźną pomoc dla biednych Rady oraz nadzwyczajne wydatki ochrony IV Okręgu.

Odezwa brzmiała:

OBYWATELE!

Nędza wśród ubogiej ludności staje się z dniem każdym straszniejszą, głód i choroby zabierają coraz liczniejsze ofiary. Obowiązkiem naszym podtrzymać lud, oraz przyszłe pokolenie i uchronić ich od zagłady.

Rady Okręgowe Delegacji Pomocy dla Ludności starają się rozwinąć jaknajszerszą akcję ratunkową, lecz szczupłość środków jakimi rozporządzają, zaledwo małej części zapewnią jaką taką pomoc.

Zwracamy się zatem z gorącą prośbą do wszystkich serc szlachetnych, do wszystkich, których przyszłość narodu obchodzi „ratujcie dzieci“ przyszłe pokolenie i lud, — nie pozwólcie im ginąć marnie. Ciężką pracą, którą do tej pory pełnił lud i do której w przyszłości znów powołanym zostanie, zasłużył sobie na współczucie i opiekę.

Rozumiemy, że obecne warunki egzystencji zmuszają do wszechstronnej oszczędności, lecz drobne ofiary nikogo nie zrujnują, tworzą zaś sumy, które uratują niejedno życie, ocala wielu od hańby i występku, uwolnią dzielnicę od wałęsających się po ulicach dzieci, żebraków i t. p.

Z całą wiarą w Wasze serca, zwracamy się do Was Obywatele Okręgu IV-go dajcie nam pomoc, najmniejsze ofiary z wdzięcznością przyjmemy, starając się użyć powierzone nam składki możliwie dobrze i celowo, gdyż każdy wspierany jest szczegółowo zarejestrowany w biurze Rady, dostępnem dla każdego obywatela naszego kraju.

Przesyłając W. P. listę podaną na odwrotnej stronie, prosimy gorąco nieodmówienia współdziałania w podjęciu obywatelskiego braterskiego obowiązku zbierania składek i odsyłania ich wraz z ową listą do biura naszego najpóźniej 8-go każdego miesiąca. Pragnąc równocześnie łaskawych ofiarodawców zapoznać z naszą pracą, załączamy zarazem sprawozdanie z działalności Rady IV Okręgu.

Dziękując za łaskawą pomoc, łączymy wyrazy wysokiego poważania

Przewodniczący Rady IV Okręgu

Maurycy Rotmil, inż.

Prezydjum i członkowie:

**Dr. Edward Dytel, adw. Stanisław Jerzmanowski,
adw. Henryk Polakiewicz, inż. Daniel Polakiewicz,
Ignacy Rozen, Bronisław Seidenbeutel, inż. Waclaw
Szczygliński, Borzysław Stern, adw. Józef Szyff,
Dr. Euzebjusz Turkiewicz.**

Płatnymi współpracownikami są tylko: sekretarz Rady, trzech adjunkci, adjunkt dla rodzin rezerwistów i personel ochrony, inni zaś podani członkowie Rady pracują honorowo.

Przy Radzie IV Okręgu mieści się też Obywatelska Opieka Sanitarna Urzędu Zdrowia m. st. Warszawy, dzięki niewyczerpanej pracy której stan zdrowotny ludności tegoż Okręgu jest zadawalający. (Szczegółowe sprawozdania podawane są do Urzędu Zdrowia).

Rada IV Okręgu.

Spr. 445.

